

E.K. 37
7/5224

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 -

809

09 HAZİRAN 2009

Konu :Yazılı Soru Önergesi

7691

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 27.10.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5224-9042 sayılı yazısı.

Bartın Milletvekili Sayın M. Rıza YALÇINKAYA'nın tevcih ettiği 7/5224 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji İşleri Genel Müdürlüğü ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. Genel Müdürlüğünden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Bşk.

Bilgi :
Başbakanlık

BARTIN MİLLETVEKİLİ SAYIN M. RIZA YALÇINKAYA’NIN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/5224)

Soru 1:

Mersin Akkuyu’da kurulması planlanan Türkiye’nin ilk nükleer santral ihalesi için 13 firma şartname almış, ihaleye 6 zarf ulaşmış, bunlardan 5 adedinden teşekkür mektubu çıkmış ihaleye tek teklif veren firma ise Rus firması Atostroyexport ile Park Termikten oluşan konsorsiyum olmuştur.

Türkiye’nin nükleer santral rüyası 1960 yılında başlamış, 1974’de Mersin Akkuyu da nükleer santral kurulması planlanmış, fakat proje rafa kaldırılmıştır. 1998 yılında yeniden açılan İhale ise çok pahalı olması nedeniyle iptal edilmiştir. 2008 yılında yapılan ihaleye tek teklif gelmesine rağmen, firmanın gereken şartları sağlaması durumunda devletin alım garantisi verdiği elektriğin satış fiyatına ait teklif zarfı açılacak ve ihaleye devam edilecektir. İhale dosyasının bir örneğinin gönderilmesi ve ihaleyle ilgili bazı dedikodulara açıklık kazandırılması nedeniyle;

-Kurulması düşünülen nükleer santralin Türk Lirası olarak yaklaşık maliyeti ne kadardır?

Cevap 1:

Nükleer güç santrallerinin maliyetinin hesaplanmasında; kullanılacak olan teknoloji, santralin kurulu gücü, kurulacak bölgenin fiziki ve jeolojik koşulları, lisanslama faaliyetleri, kamulaştırma, yakıt temini, finansman koşulları, nükleer santrallara uluslararası talep yoğunluğu, uygulanacak olan model ve üretilen elektriğin satın alınma koşulları gibi birçok faktör önemli rol oynamaktadır. Tüm bu parametreler ülkeden ülkeye değişiklik göstereceği gibi yöreden yöreye de değişiklik gösterebilmektedir.

Sorular 2, 3, 4:

- Santralin ne kadar süre hizmet vereceği tahmin edilmektedir?

-Türk firmaların dışında dünyanın nükleer santral yapımı konusundaki dev Kanada, Japonya, Fransa, Belçika, Çin, Hollanda, Alman firmaları ihale için şartname almalarına rağmen bu ihaleye katılmamışlardır. Yabancı dev firmaların bu ihaleye katılmamalarının genel gerekçeleri nelerdir? Nerede hata yapılmıştır ki bu dev firmalar ihaleden kaçmışlardır?

-Nükleer santralin hangi yıl devreye girmesi düşünülmektedir?

Cevaplar 2, 3, 4:

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yayımlanmış olan ölçütlere göre kurulacak olan ve en geç 2015 yılında devreye girmesi planlanan santralin işletme ömrünün en az 40 yıl olacağı tahmin edilmektedir. Nükleer santrallarda üretilen elektrik enerjisine ülkemiz arz güvenliğine ve elektrik talebinin karşılanmasına sağlayacağı katkıdan dolayı 15 yıl süre ile alım garantisi verilerek teşvik uygulanmaktadır. Satın alma kapsamı 15 yıllık süre için geçerli olup sadece santralin 31.12.2020 tarihinden önce ticari işletmeye girecek olan üniteleri için verilmiştir. Satın almaya ilişkin sözleşme 31.12.2030 tarihinden sonra üretilecek elektrik enerjisini kapsamayacaktır. Bakanlığımca hazırlanan “Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kamun Kapsamında Yapılacak Yarışma ve Sözleşmeye İlişkin Usul ve Esaslar ile Teşvikler Hakkında Yönetmelik” 19 Mart 2008 tarih ve 26821 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik kapsamında TETAŞ Genel

Müdürlüğü tarafından 24 Mart 2008 tarih ve 26826 sayılı Resmi Gazetede, “Nükleer Güç Santrali Kurup İşletecek ve TETAŞ’a Elektrik Enerjisi Satacak Şirketin Belirlenmesi İçin Yarışma Yapılacağı”na dair ilan yayınlanmış, bu ilanda, Akkuyu/Mersin’de nominal gücü 4000 ($\pm$ % 25) MWe olan Nükleer Güç Santralında üretilecek elektrik enerjisinin TETAŞ tarafından satın alınması için yapılacak yarışmaya ilişkin 24.09.2008 tarihinde teklif alınacağı kamuoyuna duyurulmuştur. Söz konusu tarihte bir konsorsiyum tarafından teklif verilmiş olup TETAŞ Genel Müdürlüğünde meri mevzuat hükümleri çerçevesinde yarışma süreci devam etmektedir.

Sorular 5, 7, 10:

- TEİAŞ'ın senaryolarına göre; ülkemizde elektrik üretimi her yıl yüzde 8 artmakta, ülkemiz elektrik tüketimini ucu ucuna karşılamakta ve üretimde 2009'dan sonrasının sıkıntılı olacağı belirtilmektedir. Bu nedenle; konuyla ilgili ülkemizde acil çözümler yaratılması gerekirken, üretimi yıllar sonra başlayacak ve ömürleri kısa olan, maliyetleri milyar dolarları bulan dünyanın terk ettiği tehlikeli nükleer santral yatırımlarına öncelik verilmesinin gerekçeleri nelerdir?

- Tüm dünya nükleer enerji yerine temiz ve risksiz enerji kaynaklarına yönelmişken ülkemizin nükleer santral'e yönelmesinin altında yatan gerçekler nelerdir?

- Nükleer santraller güvenlik, maliyet ve verimlilik açısından çok sayıda soruya cevap verememektedir. Nükleer santral kurulması konusunda Türkiye'nin hazırlıklı olduğunu düşünüyor musunuz? Yapılan ihalenin ticari olarak kabul edilebilir, tutarlı ve güvenli bir ihale olduğunu düşünüyor musunuz?

Cevaplar 5, 7, 10:

Bakanlığınca, enerji arz güvenliğimizin sağlanması ve enerji talebimizin karşılanması amacıyla; son yıllarda enerji piyasamızın rekabete dayalı ve şeffaf bir piyasa anlayışı çerçevesinde yeniden yapılandırılması, enerji kaynaklarımızın çeşitliliğinin artırılması yerli ve yenilenebilir kaynak potansiyelimizin tespit edilmesi ve azami ölçüde kullanılması, nükleer enerjinin elektrik üretim kompozisyonuna dahil edilmesi, yeni enerji teknolojilerinden yararlanılmasına yönelik yasal ve teknik çalışmalar yoğunlaştırılmıştır. Söz konusu çalışmalar ile ülkemizin dışa bağımlılığının ve ithalattan kaynaklanan giderlerin azaltılması hedeflenmiştir.

Elektrik enerjisi talebinin çeşitlendirilmiş en uygun kaynaklardan ve enerji politikalarımıza uyumlu bir şekilde karşılanabilmesi için yapılan uzun dönem elektrik enerjisi üretim planlama çalışmaları; gelecekteki talebin karşılanması için mevcut ve inşa halinde olan tesislere ilave olarak, 2020 yılına kadar yüksek senaryoya göre yaklaşık 53.000 MW'lık, düşük senaryoya göre ise 37.500 MW'lık yeni yatırım yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır. Kurulu gücümüz yaklaşık olarak 42.000 MW düzeyindedir. Planlama çalışmalarında öncelikle yerli kaynaklarımızın tam olarak değerlendirilmesi hedeflenmiş olup 2010-2020 arası dönemde toplam yaklaşık 5.000 MW kapasitede nükleer santralin devreye alınması planlanmaktadır. Nükleer enerji üretimine yönelik tesisler, ülkemizde nükleer teknoloji alt yapısının gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Halen 31 ayrı ülkede faaliyette olan 439 adet nükleer santral bulunmakta olup bu santrallerin toplam kapasitesi yaklaşık 372 GWe'tir. Ayrıca 14 ülkede 36 adet santral inşa halinde olup gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler tarafından yeni santral siparişleri verilmektedir. Üretimde olan nükleer santraller dünya elektrik talebinin yaklaşık %16'sını karşılamaktadır.

Ülkemiz nükleer teknoloji geliştirme ve enerji üretmeye yönelik hedeflerine ancak kararlı bir nükleer program dahilinde, ulusal endüstrimiz ve insan gücümüz ile ulaşabilecektir. Bu bağlamda, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu, nükleer teknolojilerin ülke menfaatine kullanılmasına yönelik gerekli çalışmalarda öncülük etmeye devam etmekte ve Bakanlığımca da her türlü katkı sağlanmaktadır. Kurulacak olan nükleer santraller özel sektöre ait olacak ve özel sektör tarafından işletilecektir. Ülkemizde nükleer enerji kullanımına yönelik insan gücü altyapısının geliştirilmesine yönelik çalışmalar 1950'li yıllardan bu yana devam etmekte olup Bakanlığım döneminde de bu hususa özel önem gösterilmiştir. Bu nedenle herhangi bir sorun beklenmemekte ve yapılacak nükleer santrallerin personelinin uluslararası alanda kabul gören kriterler doğrultusunda yetiştirilmesi, TAEK'in denetim ve kontrolü altında kurucunun sorumluluğunda olacaktır.

Sorular 6, 8:

- Türkiye'nin aktif deprem kuşakları üzerinde bulunan bir ülke olduğu bilinmesine rağmen nükleer santral kurulmasındaki bu inatçı tavrın nedeni nedir?

-Ülkemizde 17 Ağustos 1999 yılında meydana gelen büyük Marmara depreminin Mersin Akkuyu da yaratmış olduğu etkilerine yönelik hazırlanmış olan bir rapor var mıdır? Nükleer santral kurulması düşünülen bölgede deprem analizi yapılmış mıdır?

Cevaplar 6, 8:

Ülkemiz ile kıyaslandığında Japonya daha fazla aktif fay kuşağı üzerinde olmasına rağmen halen çalışmakta olan 55, inşa halinde 2 adet nükleer güç santrali bulunmaktadır. Nükleer Güç Santralleri yapılan jeolojik araştırmaların sonucuna göre belirlenen deprem riskine karşı dirençli olarak inşa edilmektedir. Olası depremlere karşı, yapılacak olan nükleer santrallerde alınacak tedbirler; 17 Ekim 2008 tarih ve 27027 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "*Nükleer Güç Santrallerinin Güvenliği İçin Özel İlkeler Yönetmeliği*" ve "*Nükleer Güç Santrallerinin Güvenliği İçin Tasarım İlkeleri Yönetmeliği*" ile hüküm altına alınmıştır.

Soru 9:

Kurulması düşünülen nükleer santralde atıklarla ilgili sorumluluk kimin olacaktır?

Cevap 9:

Nükleer atıklar en az 30 yıl boyunca santral sahasında işletmecinin sorumluluğunda tesis edilecek olan geçici atık depolama sahalarında depolanacaktır. Atıkların kalıcı olarak bertarafı ve URAH'ın oluşturulması Devletin yükümlülüğü altında bulunmaktadır.